

ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА

Експертна дискусія

«Чи буде новий банкопад?»

27 липня 2022 року Центр соціально-економічних досліджень CASE Україна провів дискусію на тему «Чи буде новий банкопад?». У ній взяли участь перша заступниця голови Національного банку України Катерина Рожкова, банківський експерт CASE Україна Євген Дубогриз, модерував захід виконавчий директор CASE Україна Дмитро Боярчук.

Публікуємо ключові тези дискусії, а також стислий переказ доповідей спікерів.

Основні тези

- НБУ ослабив регуляції для банків, оскільки дотримання всіх нормативів не можливе за воєнних умов.
- За шість місяців збитки діяльності банківської системи становлять 4.6 млрд грн. Проте загалом вона виявилася стійкою, банки отримують операційний прибуток від основної діяльності, що дає їм змогу безперебійно функціонувати.
- На сьогодні основним для банків став кредитний ризик – 20% (145–150 млрд грн) кредитного портфеля банківської системи не працюють. Сума визнаних резервів становить 57.9 млрд грн, з яких 89% сформовано системно важливими банками. Решта банків не поспішають відображати реальний стан справ.
- Після закінчення війни НБУ планує оцінити якість активів і за результатами запропонувати банкам середньостроковий план відновлення капіталу за рахунок своєї звичайної діяльності.
- У системі сьогодні формують структурний профіцит ліквідності, вагому частину якого сконцентровано в державних банках.
- Кредитний портфель скоротився, окрім кредитів бізнесу в національній валюті (37 млрд грн). Сьогодні кредитування здійснюють за рахунок державних програм і переважно державними банками.
- Рішенням Кабінету міністрів затверджено план емісії національної валюти в розмірі 400 млрд грн, з яких 240 млрд грн уже здійснено. НБУ має намір залишитися в запланованих обсягах, базовий сценарій передбачає інфляцію на рівні 31%.
- Варіант відновлення після перемоги від НБУ – створення фонду за рахунок міжнародних фінансових інституцій, з якого видавати довгострокові безоплатні позики для нарощування капіталу та можливість підприємствам брати звичайні кредити в банках для повного відновлення своїх потужностей.
- Три основні показники банків, на які потрібно звертати увагу, оцінюючи діяльність: співвідношення нарахованих відсотків до кредитного портфеля, операційний результат (прибуток до резервів), процентний прибуток.

Переказ дискусії (відео повної дискусії [за посиланням](#))

- Який сьогодні стан банківського сектору?

Євген Дубогриз

Уже минуло п'ять місяців війни, банківська система зустріла її в чудовому стані. Жодних проблем з розрахунками не було, банки буквально з першого дня запрацювали, була ліквідність, видавали депозити. З кінця лютого навіть був приплив коштів до банківської системи, тобто банки спрацювали на відмінно. 24–25 лютого Нацбанк ослабив багато обмежень, зменшив регуляції до банків, щоб дати їм вільно почуватися. НБУ не застосовує заходи впливу за порушення нормативів, регулятори прекрасно розуміють, що під час війни банк може і навіть повинен вилітати за нормативи, це абсолютно нормальна ситуація.

Війна триває, постає питання, що в нас змінилося? Я спостерігаю за комунікацією Національного банку, моніторю звіт про фінансову стабільність. Якщо брати цифри, за оцінками Нацбанку, приблизно 20% кредитного портфеля банківської системи не працюють, це приблизно 145–150 млрд грн. Зафіксуємо за факт цю цифру – це збитки лише від кредитів.

Як це має лягти на банківську систему? Мають бути визнані відповідні банківські збитки. За цими кредитами банки вже не очікують надходжень, тому потрібно їх відрезервувати, зменшити на цю суму капітал і рухатися далі. Нацбанк з червня знову почав публікувати нормативи і не переставав оприлюднювати цифри за окремими банками. Бачимо картину, яка не складається в один пазл. Величезні збитки впали на банки, але вони визнають їх дуже повільно та обережно. Сума резервів сьогодні становить близько 40 млрд грн із тих 150 млрд грн плюс застава, нехай умовно буде 200 млрд грн резервів, з яких визнано 1/5.

Нормативи капіталу зараз можна порушувати, та якщо порівняти їх на 1 лютого і на 1 липня, вони майже однакові. Регулятивний капітал у середньому зменшився на 10 млрд грн, це дуже мало. Нормативи запасу та адекватності капіталу – було 17.99%, стало 17.19%.

Банки охопила найбільша в історії України криза, саме банківська криза. Позичальники погано платять, у них немає грошей, багато бізнесів перемістилися або перестали працювати через об'єктивні причини. Це не дуже відображають у звітності, але важливо, бо приблизно аналогічну ситуацію ми спостерігали у 2014–2015 роках, коли була криза не надзвичайного масштабу, але вона була. В офіційній звітності банків усе було добре, аудійовано, жодних збитків, а потім 2014 року ми почали робити стрес-тести. Цифри гарно приховують збитки. Потім виявляли, що картина не така приваблива і почався банкопад. На папері в банків усе було добре, та коли йшлося про розрахунки, платежі, повернення депозитів, то багато банків з гарною звітністю не могли розраховуватися за своїми зобов'язаннями.

Тому хотів би з Катериною обговорити, чи справді є загроза і які ризики зараз властиві сектору, чи можливий банкопад або більш-менш відчутне виведення банків з ринку? Що регулятор може з цим зробити, на що він здатний у нинішньому стані?

Ми звикли, що в банківській системі все дуже добре, але що довше триває війна, то банкам не стає краще, що далі?

- На початку війни ми писали, що банківська система тримається, минуло п'ять місяців – де ми зараз, чого нам чекати?

Катерина Рожкова

Євген усе правильно окреслив. Якщо ми беремо систему загалом, вона справді видається доброю попри те, що поки що неактивно визнають втрати кредитного портфеля. На 1 липня банки сформували 57.9 млрд грн резервів. Тобто процес визнання пішов активно з липня

через те, що доти багато банків запровадили кредитні канікули. Усі клієнти мали змогу відтермінувати обслуговування боргу, не платити відсотки. Більшість банків уже припинили ці кредитні канікули, почалася реальна робота з інвентаризації кредитного портфеля, реструктуризації кредитів, де це можливо.

Цікаво, що з цих 57.9 млрд грн 86% сформовано системно важливими банками. Тобто визнання збитків передусім відбувається в державних банках і банках з іноземним капіталом. Решта банківської системи досі не поспішає відображати реальний стан справ.

Для нас це дуже важливо, ми наголошуємо на потребі відображення реальної ситуації, особливо враховуючи, що на сьогодні фактично не застосовуємо заходів впливу з погляду порушення нормативів капіталу, що є ключовим для банків. Навіть більше, після перемоги ми оцінимо якість активів і відповідно до того, що ми побачимо, запропонуємо банкам середньостроковий план відновлення капіталу за рахунок своєї звичайної діяльності. Можливо, це станеться за три чи п'ять років з огляду на реальне падіння капіталу.

Найбільший ризик, зазначений у нашому звіті про фінансову стабільність, звичайно кредитний. Не менше 20% кредитного портфеля буде знецінено та фактично втрачено через війну, а також різні причини. Ця втрата і потенційне рішення щодо якості активів за природою дуже сильно відрізняється від того, що відбувалося в 2014–2015 роках, оскільки тоді системною проблемою було кредитування пов'язаних осіб, виведення капіталу через надання кредитів. Природа тих втрат була зовсім іншою. Зараз ризик втрат відображається передусім на тому, як банки кредитують у період війни.

За цифрами банківська система збиткова, за шість місяців збитки становлять 4.6 млрд грн, зокрема сформовано резерви майже 58 млрд грн. Якщо говорити загалом, вона досі видається непоганою, оскільки операційні результати банків позитивні, вони отримують прибуток від своєї основної діяльності і це дає їм змогу нині безперебійно функціонувати.

Проте якщо подивитися на динаміку фінансового результату банків, то побачимо, що в травні у нас не було жодного банку, який би отримав процентний збиток, у червні таких виявилось десять. Загальний процентний збиток банків сумарно становить 98 млн грн. На тлі величезних цифр ця сума невелика, але такі банки є, і переважно ті, які мали найнижчу оцінку за показником бізнес-моделі. Процентний прибуток – один зі складників фінансового результату. Ці десять банків невеликі, але вони є, і саме ті, що не мали ефективної нормальної бізнес-моделі.

За п'ять місяців ми мали 22 збиткові банки, а це 9.4 млрд грн збитків. За шість місяців – 22 збиткові банки, збитки яких становлять 14.6 млрд грн. За червень кількість збиткових банків збільшилася, збитки становлять 5.5 млрд грн. Операційний результат, на який ми завжди звертали увагу, – це по суті результат банків до формування резервів. За травень 18 банків мали операційні збитки близько 2 млрд грн, у червні – це вже 36 банків, збитки збільшилися до 5.5 млрд грн.

Якщо подивитися на банківську систему, скласти резерви зі збитками, загалом усе непогано, можемо говорити про певну ефективність і стійкість. Переважна частина системи – це системно важливі банки, які є ядром, вони можуть здійснювати прибуткову діяльність навіть за таких важких умов. Проте частина банківської системи, що мала неефективну бізнес-модель, на сьогодні відчутно просідає.

Питання процентних збитків нас хвилює. Коли від пасивно-активних операцій банк отримує від'ємний результат, є ризик того, що буде будуватися піраміда, для погашення відсотків за депозитами залучатимуть ще більше депозитів, оскільки доходів від активів недостатньо. Це з погляду фінансового результату.

Розуміючи, що банки припинили дію кредитних канікул і почали активніше працювати з позичальниками, ми очікуємо, що у вересні-жовтні зробимо дистанційну спробу оцінити реальний стан активів банків, подивимося, де ми перебуваємо і далі працюватимемо за потенційними напрямками їх поліпшення.

Щодо діяльності банків з погляду залучення депозитів і надання кредитів, тут також спостерігається цікава тенденція. Наприклад, з початку війни приріст коштів населення в банківській системі в національній валюті становив 98 млрд грн, на державні банки з них припадає 76 млрд грн. З кредитування із загального росту кредитного портфеля лівова частка також припадає на державні банки.

У системі сьогодні формують структурний профіцит ліквідності, велику частину якого сконцентровано в державних банках, особливо в тих, які на роздрібному сегменті посідають серйозну частку. Це зрозуміло, бо підвищення соціальних виплат, заробітних плат військовикам – все це сьогодні після того, як Міністерство фінансів здійснює видатки, по суті осідає на рахунках двох найбільших державних банків, формуючи таким чином цей профіцит ліквідності. На жаль, ці кошти не переходять на депозитні рахунки. З початку війни обсяг строкових депозитів у банківській системі продовжує скорочуватися.

Рік ще не закінчився і ми поки що не можемо оперувати статистичними даними, оскільки вони не повністю зіставні. Утім, якщо за березень-червень уся банківська система, передусім найбільші державні банки, мали приріст коштів населення, то за липень вони в національній валюті зменшилися. Це не суттєво, не призводить до загрози ліквідності, але це вже відбувається. На мій погляд, причина в тому, що дохідність, яку пропонують банки за депозитами, не цікава з урахуванням інфляційного тиску та девальваційних очікувань. На сьогодні це перший місяць, коли ми фіксуємо скорочення коштів населення. Загалом з початку війни ми маємо плюс, але за місяць гривня скорочується. Це свідчить про те, що банкам потрібно дивитися на свою процентну політику з погляду депозитів. Деякі банки, особливо невеликі, вже почали піднімати відсоткову ставку за депозитами, державні банки та банки великих міжнародних груп поки що не поспішають цього робити, а саме вони є основними гравцями на ринку. В окремих банків, які вже зреагували на підвищення облікової ставки НБУ, є невеликий приріст коштів, щодо великих банків навпаки бачимо певний мінус за останній місяць.

- Нацбанк закликає підвищувати ставки за депозитами, а що ж буде з кредитами?

Особливого нічого не буде, бо, за даними попереднього місяця (травень), загальна вартість фондування в гривні в усій банківській системі становила 3.2% річних. За червень загальна вартість становить 3.5% річних. Якщо навіть за всіма наявними депозитами банки поставлять ставку 20% і обсяг цих депозитів збільшиться вдвічі, то вартість усього гривневого фондування буде однознаковою, тобто вона не перевищить 10%. Тому з погляду кредитування я не драматизувала б, оскільки не лише процентний дохід від кредитування є доходом банку, вони мають оцінювати своїх клієнтів комплексно. Клієнт, якого кредитують,

– це і залишки на рахунку, і зарплатний проект, і комісійні доходи, тобто банки мають змогу сформувати достатній підхід.

З початку війни скоротилися всі кредитні портфелі, окрім кредитів бізнесу в національній валюті. На останню дату 25.07 кредити в національній валюті зросли на 37 млрд грн. Банки кредитували за рахунок програми 5–7–9, аграріям було видано майже 19.5 млрд грн, це суттєва частка в прирості. Окрім цього, видавали так звані антикризові кредити, загальна сума яких становила 34 млрд грн, виданих з початку війни за програмою 5–7–9. Загалом приріст становив 7.5 млрд грн.

Сьогодні кредитування здійснюють, **по-перше**, переважно за рахунок державних програм, **по-друге**, переважно державні банки. Воєнні ризики зросли, і банки з приватним капіталом, банки, які належать до іноземних груп, не готові брати на себе ці ризики в повному обсязі. У найближчому майбутньому ми маємо розраховувати на кредитну підтримку, яку наш бізнес, аграрії отримують від державних банків.

- Як почуються банки у контексті валютних змін? Корекція курсу мала на них вплив, які перспективи надалі?

Я скажу відверто: коли ми пропрацьовували питання корекції курсу, негативного впливу на банки не очікували. Звичайно, передусім переоцінили всі позиції балансів банків, валютні портфелі. Та якщо говорити про кредитний портфель фізичних осіб у валюті, то це старий портфель, який вже повністю зарезервовано і там додаткових негативних ефектів немає. Щодо кредитного портфеля бізнесу у валюті, то ситуація дуже сильно змінилася порівняно з 2014 роком. Позаяк після стрес-тестів, які ми проводили від 2015 року, банки досить непогано попрацювали зі структурою свого балансу. По-перше, змінився рівень доларизації. По-друге, валютні кредити надавали позичальникам, які мали виторг. Тобто з погляду валютного ризику він не такий великий.

На валютний портфель банків негативно впливає все ж таки кредитний ризик. В експортерів є суттєві руйнації промислових потужностей, навіть такі, що не можна буде відновити. Ці кредитні ризики спровокувала війна. На сьогодні металургійний комплекс практично зупинився через неможливість експорту, що також призводить до кредитного ризику банків. Практично відсутній експорт сільськогосподарської продукції, минулого врожаю, що не дає змоги позичальникам здійснювати обслуговування і погашати кредити.

Я не кажу, що саме корекція курсу дає додатковий валютний ризик. Вона не мала би поглибити кредитний ризик, оскільки експортний виторг у тій частині, в якій надходить, йде новим переоціненим курсом і закляє банкам кредити.

Зараз банки переглядають курси на готівковому ринку, курси, за якими здійснюють операції з гривневими картками за кордоном. З цього погляду банківська маржа трохи скоротилася тому, що за курсу 29.25 плюс 1% вони поповнювали свої позиції, а готівковий курс був вищий і цей прибуток по суті акумулювався в банках. На сьогодні його в такому обсязі вже не буде, якщо говорити про корегування курсу.

Вчора було прийнято рішення **дозволити банкам продавати на готівковому сегменті більше валюти**. Вони працювали в лімітах, продавали стільки, скільки купували за готівку у фізичних осіб, ми розширили цей ліміт ще на 50% того, що банки купують на безготівковому

ринку. З одного боку, у банків звужилася маржа, з іншого – вони мають змогу розширити обсяги операцій і таким чином доходи не будуть катастрофічно падати.

Для нас важливі доходи банків через те, що ми очікуємо справді великих обсягів збитків від втрати кредитного портфеля і розуміємо, що єдиним реальним джерелом поповнення капіталу банків буде їхній прибуток. Не варто сподіватися, що під час війни або після нашої перемоги акціонери будуть готові внести живі кошти в капітал банків, оскільки вони достатньо серйозно страждають в інших сегментах і зазнають втрат. Тому для нас критично важливо, щоб банки мали змогу працювати. Після закінчення війни кредитна підтримка від банків вкрай важлива, потрібно, щоб система була стійка і готова кредитувати.

- Волонтерські спільноти, які закупають високотехнологічні товари для військовиків, через обмеження НБУ не можуть продовжувати свою діяльність просто і легально. Чи бачить НБУ цю проблему, чи планує якось допомогти волонтерам і їхнім підопічним?

Проблеми бачимо, допомогти плануємо. Сьогодні ми дискутували з правлінням, шукаючи та напрацьовуючи варіанти, як допомогти волонтерам. Ці обмеження не конкретно проти волонтерів, за кількістю 98% (за обсягом 70%) операцій з гривневими картками за кордоном – це операції до 100 тис. грн. Лише 2% операцій за кількістю (в обсягах 30%) – це операції, вищі 100 тис. грн.

Ліміти встановлено з урахуванням інтересів вимушених переселенців, тобто вони не постраждають. Питання волонтерів ми почали вже обговорювати, думаю, до кінця тижня будемо намагатися напрацювати механізм з банками, який би дав змогу волонтерам здійснювати операції без обмежень.

Особисто я вважаю, що треба думати про об'єднані платформи, бо війна має внутрішній характер, після війни нам також буде потрібна допомога, зокрема гуманітарна. Враховуючи масштабність втрат, я намагалася б згурадити все, щоб було легше працювати на майбутнє.

- Золотовалютний резерв за шість місяців становить -30%. Якщо взимку там буде пусто, чого очікувати від банків, гривні і чиновників у такому разі?

Щоб у резервах не було пусто, ми якраз і запроваджуємо додаткові обмеження. Після корекції курсу і додаткових обмежень ми навіть кілька днів не продавали валюту, а купували її на ринку. Зараз ще важко говорити про загальний ефект, можливо, ми побачимо його трохи пізніше. Наші резерви – це все, що в нас сьогодні є, вони лімітовані з погляду нарощування, тому ми маємо дуже обережно до них ставитися, Нацбанк не допустить, щоб там був нуль.

Другий момент: не забуваємо про те, що наші країни-партнери, міжнародні фінансові інституції підтримують нас, ми їм дуже вдячні. З початку війни ми отримали 12.7 млрд дол. США допомоги, це грантова допомога на безповоротній основі. Всього було оголошено 28 млрд дол. США до кінця цього року. Тому ми очікуємо, що будемо отримувати додаткову допомогу від наших країн-партнерів. Ця валюта також поповнить наші резерви. Крім того, ми сподіваємося на помірне розширення експортного потенціалу.

Тому всі ці фактори дадуть нам змогу, з одного боку, збільшити надходження від експорту, переприв'язка курсу спонукатиме експортерів активніше видавати валюту, очікуємо допомогу від міжнародних партнерів; з іншого боку, ми намагаємося стримати імпорт, а

також витрачання золотовалютних резервів через витрати наших вимушених переселенців, що має зменшити відпливи. Наші прогнози: на кінець року резерви будуть близько 21 млрд дол. США. Ми продовжуємо працювати, щоб резерви були достатніми, принаймні для забезпечення стратегічних рахунків фінансування країни.

- За яких умов НБУ зупинить друкування грошей, які є способи вирішення ризику цієї проблеми?

На початку війни це було безальтернативне рішення. Попри те, що наші партнери оголосили пакет фінансової допомоги досить швидко, є ще й технічні процедури, які треба пройти згідно із законодавством кожної країни. Гроші почали надходити пізніше, а фінансувати потрібно було одразу.

На сьогодні ми вже викупили у Мінфіну військових облігацій на суму 240 млрд грн. Якщо порівнювати цей обсяг з дефіцитом бюджету за пів року, то це майже половина.

Маємо констатувати, що дефіцит бюджету покривають сьогодні за рахунок зовнішньої допомоги, і передусім Національного банку. На жаль, ринкові залучення, про які багато говоримо, нині не активні, і ми бачимо основну причину в тому, що ставка за ринковими залученнями не конкурентна. Ліквідність у банківській системі, профіцит ліквідності має структурний характер, окремі банки мають велику ліквідність, інші мають не так багато, але вона є. Обсяги депозитних сертифікатів коливаються приблизно в межах 180–190 млрд грн, було навіть рекордних 200 млрд грн.

Щоб цю проблему закрити, Мінфін має активізувати свою роботу на ринку внутрішніх запозичень, передусім з державними банками, оскільки зараз спостерігається від'ємне сальдо. Така тенденція призводить до того, що через непокритий дефіцит бюджету Мінфін весь час звертається до Нацбанку.

Треба також працювати з партнерами, щоб міжнародна допомога надходила більш ритмічно, бо дефіцит бюджету збільшується щомісяця. Потрібно дивитися, як збільшити джерела надходжень до бюджету, можуть бути абсолютно різні варіанти. Бізнесу важко, собівартість сильно виросла, але певні податки на споживання для окремих категорій громадян, тимчасовий військовий збір можна запровадити. Мені здається, всі люди не тільки ж на словах хочуть підтримувати нашу країну в боротьбі, а й можуть це зробити в такий спосіб. Розраховувати, що весь світ буде нас утримувати весь час, не можна.

Усього в нас було затверджено рішенням Кабінету міністрів 400 млрд грн емісії, з яких 240 млрд грн ми вже освоїли, залишилося 160 млрд грн. Сподіваємося, ми залишимося в цих запланованих обсягах. Попри те, що ми стерилізуємо гривневу масу (продаємо валюту, забираємо гривню через депозитні сертифікати), великий випуск національної валюти буде приховувати негативні наслідки для всієї економіки. Швидкість друкування грошей може стати вищою, аніж змога здійснювати видатки цими грошима, тобто буде відбуватися знецінення. Наш базовий сценарій передбачає інфляцію на рівні 31%, а емісія не перевищить 400 млрд грн.

- Чи планується розроблення і впровадження додаткових програм кредитування (державними / комерційними банками) підприємств для переміщення та/або відбудови пошкоджених активів (окрім наявної програми 5–7–9)?

Це запитання не зовсім до НБУ. По-перше, Кабінет міністрів затвердив додатковий пакет для бізнесу, це певна грантова допомога для малого бізнесу, галузі переробки, сфери сільського господарства. У рамках цього пакета передбачено, що підприємства можна дофінансувати в рамках реалізації бізнес-проектів, якщо їхня оцінка буде позитивною. Програма 5–7–9 буде продовжувати працювати.

Якщо говорити про відновлення та переміщення, зі свого досвіду скажу, що не чула, щоб такі запити були у клієнтів. Релокація підприємства – це процес, що передбачає переїзд з одного місця в інше, а з відновленням складніше – це зруйновані потужності, коли підприємство фізично не може працювати. Запитів на такі кредити поки що не було, взагалі попит на кредити достатньо пригнічений, особливо на інвестиційні.

Ми говорили з колегами, Валерією Гонтарєвою, представниками бізнесу, запропонували варіант відновлення після перемоги – це можливість створити фонд за рахунок міжнародних фінансових інституцій, який буде наповнений грошима, і якщо підприємство втратило активи, для його відновлення видавати з фонду довгострокові позики з низькою відсотковою ставкою, а можливо навіть без неї. Умовно маючи 30% власного внеску через цю безоплатну позику, підприємство могло б взяти кредит у банку і відновити свої потужності. Наразі це лише пропозиція, як ідея її вже надіслали міжнародним організаціям, можливо, нам вдасться її реалізувати в цьому або в модернізованому варіанті. Про повноцінне відновлення варто говорити після перемоги.

- Чи є зараз на ринку проблемні банки?

Якщо говорити про стан проблемного банку, то таких зараз не існує. Нам точно не варто боятися банкопаду тому, що, по-перше, ситуація дуже сильно відрізняється від ситуації попередньої кризи. По-друге, сьогодні 100% вкладів громадян України гарантує ФГВФО. По-третє, системно важливі банки, які нині залежно від показників становлять 80–90% у банківській системі, продовжують залишатися стійкими. Інших ризиків, аніж ті, про які ми сьогодні говорили, немає і загрози ми не бачимо.

- Чому між НБУ та Міністерством фінансів (і взагалі Кабінетом міністрів) немає нормальної комунікації, як показала історія з обліковою ставкою 25 відсотків? Чи планує НБУ погоджувати свої дії з урядом?

Згідно із законодавством Національний банк не має погоджувати свої рішення щодо монетарної політики ні з ким тому, що відповідальність за цінову і фінансову стабільність несе НБУ. Цю відповідальність ніхто сьогодні ділити не хоче. Проте інструментарій Нацбанку, достатньо обмежений у нинішніх умовах, можна використати для збереження цінової та фінансової стабільності. Є затверджені обсяги емісії, трансмісія почала працювати, але погано, Мінфін її не підсилює. Інструменти валютного ринку для нас майже закриті тому, що маємо фіксований курс і по суті ми основний продавець на ринку.

У теперішніх умовах ми намагаємося інформувати і завчасно прораховувати для уряду потенційні рішення, які будуть прийняті. Проблема не в конфлікті між НБУ та Мінфіном, питання в цілях. У Міністерства фінансів мета – забезпечити фінансування критично важливих видатків. Найпростіший варіант – прийти до Національного банку в рамках затвердженого плану емісії. Різні погляди на певні речі, але ми не припиняємо комунікацію і сподіваємося, що врешті-решт будемо рухатися в одному напрямі.

ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА

- На які показники банку зараз дивитися пересічній людині?

Я дивилася б на співвідношення нарахованих відсотків до кредитного портфеля, операційний результат (прибуток до резервів), процентний прибуток.

Операційний результат досить важливий, якщо його немає (або від'ємний), це означає, що банк не має за що фінансувати власну діяльність, тобто його доходів не вистачає на покриття його витрат до формування резервів, а це означає, що так чи інакше він буде змушений виходити на ринок і залучати додаткові кошти, щоб мати ліквідність, бо прибуток сам собою – це математична величина, а ліквідні кошти – важливо.

Наша система сьогодні стійка ще й тому, що вона реально ліквідна. Попри втрати в портфелі вистачає коштів для генерування операційного прибутку. Тобто банки витрачають фізично (на сплату відсотків, оренду приміщень, заробітну плату) менше, ніж заробляють (від кредитів, комісійних доходів). А коли банк витрачає більше, ніж заробляє, цю різницю потрібно десь брати і вони йдуть на депозитний ринок, щоб її покрити. Я намагаюся щомісяця дивитися, які банки вилітають у процентний та операційний збитки.

Саме ці три показники важливі та прості для розуміння.